

Kiçi sözler: Hatyma – soňlama

Category: Kitapcy, Pedagogika we edep-terbiye, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Kiçi sözler: Hatyma – soňlama

HATYMA – SOŇLAMA

(Gapyl başa degen bir tokmak hem-de alınan bir sapak)

Eý, gaflatda galan, bu durmuşy datly görüp, ahyreti undup, dünýä talap bolan betbagt nebsim! Nämä meňzeýändigiň bilýärmiň? Düýeguşyna... Ol guş awçyny görýär, emma uçmaýar, awçy özünü görmesin diýip, başyny guma sokýar. Uly göwresi daşynda galansoň, awçy ony görýär. Ýöne diňe ol gözünü guma sokany üçin, awçyny görmeýär. Eý nebsim! Şu tysala bak, seret:

Açgözlik – eziz lezzeti aky azaba öwürer. Bir obadan iki adamy mysal alalyň. Olaryň biriniň yüz dostundan togsan dokuzsy

şähere göçüpdir. Göçenler gowy hem rahat ýaşapdyrlar. Obada bolsa onuň ýalňyz bir özi galypdyr. Şonuň üçin ol hem şähere muştak – hemiše şäheri ýatlaýar, dostlaryny küýseyär. Oňa haçan “Senem şähere git!” diýilse, höwes bilen begenip gitjek. Ikinji adamyň bolsa ýüz dostundan togsan dokuz obadan gidipdir. Olaryň birtopary ýitipdir. Birnäçesi bolsa ne özleri görjek ne-de iliň olary görüp biljek ýerine düşüpdirler. Ýalňyz galan obaly olar perişan hala düşendirler diýip güman edýär. Dostlaryny ýitiren bu biçäre adam olaryň ählisine derek, ýalňyz bir myhman bilen dostaşyp teselli tapýar. Şeýdip, aýralygyň agyr eleminden gutulmak isleýär.

Eý nebsim! 0walbaşda Habybylla, ähli dost-ýaryň gabryň beýleki tarapyndadyrlar. Bärde galan birki sanasy hem bahym giderler. Ölümdeň ürküp, gabyrdan gorkup, başyň çasýrma! Gabra merdana bak, diňle ol senden näme talap edýär! Batyr bol, ölümniň yüzüne gülüp seret, ölüm senden näme isleýär! Zynhar, gapyl galyp, ikinji adama meňzeme!

Eý, nebsim! “Zamana üýtgedi, asyr başgalaşdy, her kim dünýä işi bilen başagaý, durmuşa ysnyşypdyr eklenç derdeseri bilen serhoş” diýmegin. Çünkü adam başy ölümlü. Şol bir wagtyň özünde-de pyrak hem baky däldir. Adamzadyň ejizligi, ynsanyň pakyrlıgy peselmeýär, gaýta has hem artýar. Adamzat ýolagçylygy kesilmeýär, tersine tizleşýär.

Sen: “Men hem ähli kişi ýaly “ diýme. Çünkü, ähli kişiniň saňa dostlugy gabryň gapysyna deňicidir. Her kes bilen ýaramaz işlerde ýoldaş bolup, özüňe teselli gözleme, bu düşünjäň gabyrda puç bolar.

Hem özüňi öz erkiňe göýberilen eýesiz bir mahlukdyryn öýtme. Çünkü, şu dünýä myhmanhanasyna hikmet nazary bilen seretseň, bir zat düzgün-nyzamsız, maksat-manysız däldir. Onsaň sen neneňsi ala-böle bidüzgün we maksatsız ýaşap bilersiň? Her bir hadysalar ýer titremesi ýaly töötänleýin zatlar däldir.

Meselem: Zemin lybasy Ž ösümlilikler, onuň görki haýwanatlar biri-biriniň içinden geçirilip çyzylan owadan nagyş kimin dünýäni örtendir. Olar başdan-aýaga maksatlar, hikmetler bilen bezelip, Kemaly Intizam (kämil düzgün-nyzam) bilen ýaradılandyr. Olar bir maksatda, zikr edip, aýlanyp

durandyrlar. Şeýle hem Adam atanyň nebereleriniň, aýratyn-da, iman ähliniň halanmaýan gaflat işleri sebäpli ruhy dertden ýaňa egin silkmegi ýatladýan ýer titremesi ýaly, ölüme tarap barýan durmuşy hadysalary dinsizler deýin maksatsyz, töötänleýin kabul etmek; musybata duçar bolanlaryň, çekýän elemlı zyýanlaryny gaýtargysyz hasaplamlaklary olary erbet umytsyzlyga elter. Olaryň şeýtmekleri uly hata we agyr zulumdyr. Hawa, beýle hadysalar Hakimi Rahymyň emri bilen iman ähliniň pany malyny sadaka öwürip bakylaşdyrar, näşükürlikden gazanylan günäleri ýuwar.

Bir gün geler, şu emre tabyn Zemin, öz ýüzünüň zynaty bolan ynsanlaryň şırke tarap gidenini, näşüküpliklerini görüp halamaz. Halygyň emri bilen uly bir ýer titremesi – kyýamat bilen ýüzüni arassalar, Allanyň emri bilen şirk ählini jähenneme dykar. Şükür ähline “Baş üstüne, jennete giriň!” diýer.

Ýagny: “Eý, adamlar! Sizi we Sizden öň ötenleri ýaradan Rebbiňize ybadat ediň. Diňe şeýdip takwa mertebesine ýetip bilersiňiz. Ýýene-de Rebbiňize ybadat ediň. Çünkü Ol ýeri size düşek, asmany üçek etdi. Asmandan suwy size ryzk bolsun, ýerden miwe we beýleki azyklary öndürsin diýip iberdi. Onda siz, başga zatlary Allaha şärik saýmaň. Bilyärsiňiz ahyryn, Alladan başga Mabudyňyz we Halygyňyz ýokdur”. (Bakara süresi, 2/21-22.)

Risale-i Nur Külliýaatyndan. Pedagogika we edep-terbiýe